

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

Begalinumas[1]

2013-09-04

ŽURNALAS: FOTOGRAFIJA

TEMA: Bendrakultūriniai tekstai

AUTORIUS: David Bernstein

DATA: 2013-09

Pažvelk į šią jūrą, šį vandenyną, šį dangų-atspindį.

Pažvelk į šį vaikną,

Galbūt tai tavo brolis ar pusbrolis?

Iš tiesų jis yra autobuso vairuotojas vardu Jonas ir jis galvoja apie vakarykštį važiavimą į Žvėryną. Jis spaudė greičio pedalą žiūrėdamas į užpakalinio vaizdo veidrodėlį, ir iš savo regėjimo lauko stačiakampio jis pastebėjo už savęs esantį horizontą.

Dangus ir žemė susitinka \surd atstumu (13 x akių lygio aukštis)

O ji, žiūrėk... ji yra toje pačioje gatvėje - turbūt tai Gedimino prospektas. Ji gyvena šioje dėžutėje, šiame daugiabutyje, ji mato, kaip kasdien pravažiuoja autobusus, veždamas kitus žmones iš dėžučių į kitas dėžutes, galbūt žmones, kurie gyvena ant tos pačios linijos, jos linijos, jos Gedimino prospekto.

„Ar tu užaugai stačiakampiame name?“ - klausia ji

„O kas neužaugo“

Taigi... Mąstau sau, ką čia turime?

Matau minių fotografijas - jos mažėja tau tolstant, kaip horizontali erdvės progresija į lygiagrečių susilietimo tašką. Tad tai yra šitaip:

Nuo mano akių į tolį tiesiai

Bet minių fotografijos matomos iš kito taško, tolumo nešališko žvilgsnio iš viršaus, bet kampu žiūrint žemyn, štai taip:

Ir šie pjūviai yra negatyvios linijos, jungiančios vaizdus... jos man primena gatvių žemėlapi mieste.

Bet tas žiūros taškas taip pat kitoks, jis nėra tiesiai ar kampu, jis yra tiesiai iš viršaus, kaip palydovinio dievo. Štai taip:

Tad tai, ką mes matome priešais save, yra trys skirtingos perspektyvos vieninteliu momentu.

Aš esu minia, esu nuošaly žvelgiantis į minią ir esu visatoje, žiūrintis į miestą, pilną minių. Esu trijose vietose vienu metu ir tai – keistas jausmas.

Ir į ką gi aš žiūriu?

Na, į daugybę žiūrinčių žmonių.

Ir į ką gi jie žiūri?

Na, iš tikrųjų nežinau, bet ar tai tikrai svarbu?

Ir ar tikrai svarbu, kodėl jie yra visi kartu?

Gal jie žiūri futbolo rungtynes?

Gal jie žygiuoja parade švęsdami naują genetiškai modifikuoto maisto mokslinį atradimą?

O galbūt jie protestuoja prieš genetiškai modifikuotą maistą?

O gal jie yra genetiškai modifikuotas maistas?

Aišku, kad mes norime sužinoti, bet negalime. Vis dėlto žinome vieną dalyką – jie yra minios; jie reprezentuoja tai, kas jie yra. Ir kadangi vaizdas iškadruotas, mes nežinome jų dydžio, nežinome jų organinės dėmės formos. Mes tik galime juos regėti kaip begalinius. Ir visos šios begalinės minios yra suaustos skaldančių linijų – taip, kad minios susijungtų į vieną superminią, kuri mažėja tolumoje, kol išnyksta. Superminia tokia didelė, kad ją gali reprezentuoti tik horizonto vaizdas, kraštutinai begalinis vaizdas.

Ir mes matome, kaip šios linijos sukuria kitą kompoziciją, vidinį mažų fragmentų perkėlimų rinkinį. Jos suformuoja kraštus ir plyšius vaizduose, kurie išsiplečia už savo kadru ribų, bet negali eiti už horizonto. Jas taip pat įrėmina mūsų žvilgsnis. Linijos gali tęstis už savo kadru ribų, bet juos dar kartą įrėmina grindys ir kolonos. Taigi jas įrėmina dėžutė, kurioje mes esame, ir situacija, kurioje dalyvaujame, diplominio darbo gynimas Vilniuje, ir tai verčia klausti, ar galima kada nors būti ne kadre?

Mes esame tarp begalybės atspindžių

O panelė yra ant sijos[2], ji šauna štai ten ir ji geria „Droste“ karštą šokoladą[3] iš savo bato.

Šie vaizdai kartoja patys save ir tampa vis didesni ir didesni ir didesni

O ar iš tiesų mes irgi esame minia?

Marija man pasakė:

Kai eini horizonto link, niekada ten nenuėjini, nes jis visada traukiasi. Tai tiesa, bet mes galime žiūrėti, kaip kitas žmogus eina horizonto link ir kai galvojame, kad jie išnyko ar išimaišė į minią, jie bėga atgal pas mus pasakyti kažką neįtikėtino, kažką labai jaudinamo, bet tuomet filmas baigiasi, o mes dar nežinome atsakymo.

[1] Vertė Agnė Narušytė.

[2] Originaliame tekste anglų kalba panaudotas žodžių žaismas, pagrįstas vienodu skambesiu: *mise en abyme* ir *the miss is on a beam*, – vert. past.

[3] „Droste“ efektas arba *mise en abyme*, kai paveikslėlis atsiranda tame pačiame paveikslėlyje tokioje vietoje, kur ir tikėtina, kad bus toks paveikslėlis. Pavadinimas kildinamas iš „Droste“ kakavos reklamos, kur šis efektas buvo panaudotas 1904 m., – vert. past.